

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (šesto vijeće)

13. listopada 2022.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Strukturni fondovi – Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) – Kohezijski fond – Uredba (EZ) br. 1083/2006 – Uredba (EU) br. 1303/2013 – Financiranje od strane Europske unije – Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) – Uredba (EZ) br. 1290/2005 – Uredba (EZ) br. 1698/2005 – Uredba (EU) br. 1306/2013 – Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava – Sredstva isplaćena korisniku na račun banke u stečaju – Nacionalni propis koji ta sredstva ne isključuje iz stečajne mase te banke”

U predmetu C-698/20,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Sąd Najwyższy (Vrhovni sud, Poljska), odlukom od 22. rujna 2020., koju je Sud zaprimio 21. prosinca 2020., u postupku

Gmina Wieliszew

protiv

Syndyk masy upadłości Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa w Wołominie w upadłości likwidacyjnej,

uz sudjelovanje:

Rzecznik Praw Obywatelskich,

SUD (šesto vijeće),

u sastavu: P. G. Xuereb, predsjednik vijeća, A. Arabadjiev (izvjestitelj), predsjednik prvog vijeća, u svojstvu suca šestog vijeća, i I. Ziemele sutkinja,

nezavisni odvjetnik: P. Pikamäe,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za Rzecznika Praw Obywatelskich, M. Taborowski

* Jezik postupka: poljski

- za poljsku vladu, B. Majczyna, u svojstvu agenta,
- za Europsku komisiju, I. Barcew i J. Hradil, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 2. točke 5., članaka 3. i 4., članka 57. stavka 1. i članaka 70. i 80. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 od 11. srpnja 2006. o utvrđivanju općih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu i Kohezijskom fondu i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1260/1999 (SL 2006., L 210, str. 25.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 14., svezak 2., str. 120.), kako je izmijenjena Uredbom (EU) br. 423/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. (SL 2012., L 133, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 10., svezak 3., str. 274.; u daljnjem tekstu: Uredba br. 1083/2006), kao i članka 2. stavka 15., članka 37. stavka 1., članka 66., članka 67. stavka 1., članka 74. stavka 1. i članka 89. stavka 1. Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL 2013., L 347, str. 320.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Gmine Wieliszew (općina Wieliszew, Poljska, u daljnjem tekstu: općina) i Syndyka masy upadłości Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnicwa w Wołominie w upadłości likwidacyjnej (stečajni upravitelj Zadružne banke za obrt i poljoprivredu), u vezi s isključenjem iznosa od 2 439 814 poljskih zlota (PLN) (oko 500 000 eura), koji je općina deponirala na račun te banke, iz stečajne mase potonje.

Pravni okvir

Pravo Unije

Protokol

- 3 U skladu s člankom 1. trećom rečenicom Protokola (br. 7) o povlasticama i imunitetima Europske unije (u daljnjem tekstu: Protokol), „[v]lasništvo i imovina Unije ne mogu biti predmetom upravnih ili sudskih mjera prisile bez odobrenja Suda [Europske unije]”.

Uredba (EZ) br. 1698/2005

- 4 Članak 2. točka (i) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005 od 20. rujna 2005. o potporama ruralnom razvoju Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) (SL 2005., L 277, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 40., str. 138.), definirao je pojam „javna

potrošnja” kao „svaki javni doprinos financiranju aktivnosti čiji je izvor proračun države, regionalnih ili lokalnih vlasti, Europskih zajednica i svaka slična potrošnja. Svaki doprinos financiranju aktivnosti čiji je izvor proračun tijela javnog prava ili udruženja jedne ili više regionalnih ili lokalnih vlasti ili tijela javnog prava u smislu Direktive 2004/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o usklađivanju postupaka za sklapanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi robe te ugovora o javnim uslugama (SL 2004., L 134., str. 114.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 1., str. 156.) smatra se javnim doprinosom”.

5 Članak 3. te uredbe predviđao je:

„EPFRR pridonosi promicanju održivog ruralnog razvoja u cijeloj Zajednici tako da dopunjuje politiku potpore tržištu i prihodima zajedničke poljoprivredne politike, politiku kohezije i zajedničku politiku ribarstva.”

6 Članak 4. stavak 1. navedene uredbe glasio je:

„Potpora ruralnom razvoju doprinosi postizanju sljedećih ciljeva:

- (a) poboljšanju konkurentnosti poljoprivrede i šumarstva podupiranjem restrukturiranja, razvoja i inovacija;
- (b) poboljšanju okoliša i krajobraza podupiranjem upravljanja zemljištem;
- (c) poboljšanju kvalitete života u ruralnim područjima i poticanju raznolikosti gospodarskih djelatnosti.”

7 Članak 15. stavak 1. te uredbe određivao je:

„EPFRR djeluje u državama članicama putem programa ruralnog razvoja. Takvi programi provode strategiju ruralnog razvoja kroz niz mjera svrstanih u skupine u skladu s osima definiranim u glavi IV., za čije će se ostvarivanje tražiti pomoć od EPFRR-a.

Svaki program ruralnog razvoja pokriva razdoblje između 1. siječnja 2007. i 31. prosinca 2013.”

8 Članak 72. stavak 1. Uredbe br. 1698/2005 glasio je:

„Ne dovodeći u pitanje pravila o slobodi poslovnog nastana i slobodi pružanja usluga u smislu članka 43. do 49. Ugovora, države članice osiguravaju da aktivnost ulaganja zadrži doprinos EPFRR-a ako ta aktivnost, unutar pet godina od odluke upravnog tijela o financiranju, ne doživi značajnu promjenu koja:

- (a) utječe na njezinu prirodu ili uvjete provedbe ili daje nedopuštenu prednost nekom poduzetniku ili javnom tijelu;
- (b) rezultira ili promjenom naravi vlasništva infrastrukturnog objekta, ili prestankom ili premještanjem proizvodne aktivnosti.”

Uredba br. 1083/2006

9 U skladu s njezinim člankom 1. prvim stavkom, Uredbom br. 1083/2006 se „utvrđuju opća pravila koja uređuju Europski fond za regionalni razvoj (EFFR), Europski socijalni fond (ESF) (dalje u tekstu: strukturni fondovi) i Kohezijski fond”.

10 Članak 2. točka 5. te uredbe određivao je:

„U smislu ove Uredbe, sljedeći izrazi imaju sljedeća značenja:

[...]

5. ‚javni izdatak’: svaki javni doprinos financiranju operacija koji potječe iz proračuna države, regionalnih i lokalnih vlasti, Europskih zajednica u vezi sa strukturnim fondovima i Kohezijskim fondom i slični izdaci. Svaki doprinos financiranju operacija koji potječe iz proračuna tijela ustanovljenih na temelju javnog prava, ili udruženja jednog ili više regionalnih ili lokalnih vlasti [...] smatra se sličnim izdatkom;”

11 Članak 3. te uredbe, naslovljen „Ciljevi”, predviđao je:

„1. Djelovanje koje Zajednica poduzima na temelju članka 158. Ugovora namijenjeno je jačanju gospodarske i socijalne kohezije proširene Europske unije s ciljem promicanja skladnoga, uravnoteženog i održivog razvoja Zajednice. Ovo se djelovanje provodi uz potporu fondova, Europske investicijske banke i drugih postojećih financijskih instrumenata. Cilj djelovanja je smanjiti nastale gospodarske, socijalne i teritorijalne nejednakosti osobito u zemljama i regijama koje zaostaju u razvoju i u vezi s gospodarskim i socijalnim restrukturiranjem i starenjem stanovništva.

Djelovanje u okviru fondova uključuje, na nacionalnoj i regionalnoj razini, prioritete Zajednice u korist održivog razvoja jačanjem rasta, konkurentnosti, zapošljavanja i socijalne uključenosti te zaštitom i poboljšanjem kakvoće okoliša.

2. Radi toga EFRR, ESF, Kohezijski fond, Europska investicijska banka i drugi postojeći financijski instrumenti Zajednice svaki na odgovarajući način doprinose postizanju sljedeća tri cilja:

(a) cilj konvergencije, koji je usmjeren na ubrzanje konvergencije najnerazvijenijih država članica i regija poboljšanjem uvjeta za rast i zapošljavanje kroz povećanje i poboljšanje kakvoće ulaganja u fizički i ljudski kapital, razvoj inovacija i društva znanja, prilagodljivost gospodarskim i socijalnim promjenama, zaštitu i unaprjeđenje okoliša i administrativnu učinkovitost. Ovaj cilj predstavlja prioritet [strukturnih fondova i kohezijskog fonda];

(b) cilj regionalne konkurentnosti i zapošljavanja koji je, izvan najnerazvijenijih regija, usmjeren na jačanje konkurentnosti i privlačnosti regija kao i zaposlenosti, uz predviđanje gospodarskih i socijalnih promjena, uključujući i one vezane uz otvaranje trgovine, kroz povećanje i poboljšanje kakvoće ulaganja u ljudski kapital, inovacije i promicanje društva znanja, poduzetništvo, zaštitu i unaprjeđenje okoliša te unaprjeđenje dostupnosti, prilagodljivosti radnika i poduzeća kao i razvoj uključivih tržišta rada; i

(c) cilj europske teritorijalne suradnje, koji je usmjeren na jačanje prekogranične suradnje kroz zajedničke lokalne i regionalne inicijative, jačanje transnacionalne suradnje putem djelovanja za poticanje integriranog teritorijalnog razvoja vezanog uz prioritete Zajednice te jačanje međuregionalne suradnje i razmjenu iskustava na odgovarajućoj teritorijalnoj razini.

3. U okviru tri cilja iz stavka 2., pomoć iz fondova, u skladu s njihovom prirodom, vodi računa o posebnim gospodarskim i socijalnim obilježjima s jedne strane, te posebnim teritorijalnim obilježjima s druge strane. Pomoć na odgovarajući način, putem gospodarske diversifikacije, osobito podupire održivi urbani razvoj kao dio regionalnog razvoja, kao i obnovu ruralnih područja te područja koja ovise o ribarstvu. Pomoć podupire i područja sa zemljopisnim ili prirodnim ograničenjima koja produbljuju razvojne probleme, osobito najudaljenije regije iz članka 299. stavka 2. Ugovora kao i sjeverna područja s vrlo niskom gustoćom naseljenosti, određene otoke i otočne države članice te planinska područja.”

12 Članak 4. te uredbe, naslovljen „Instrumenti i zadaci”, u stavku 1. određivao je:

„Fondovi, svaki u skladu s posebnim odredbama koje ga uređuju, doprinose postizanju triju ciljeva iz članka 3. stavka 2. na sljedeći način:

(a) cilj konvergencije: EFRR, ESF i Kohezijski fond;

(b) cilj regionalne konkurentnosti i zapošljavanja: EFRR i ESF; i

(c) cilj europske teritorijalne suradnje: EFRR.”

13 U skladu s člankom 14. stavkom 1. Uredbe br. 1083/2006, proračun Europske unije koji je dodijeljen fondovima izvršava se u okviru podjele upravljanja između država članica i Komisije.

14 Članak 57. stavak 1. te uredbe određivao je:

„Država članica ili upravljačko tijelo osiguravaju da operacija koja obuhvaća ulaganja u infrastrukturu ili proizvodna ulaganja zadrži sredstva iz fondova samo ako se unutar pet godina od njezina zaključenja značajno izmijeni, zbog promjene prirode vlasništva dijela infrastrukture ili prestanka proizvodne aktivnosti, što bi moglo utjecati na prirodu ili uvjete provedbe operacije ili što bi određenom poduzeću ili javnom tijelu dalo nepravednu prednost.”

15 Članak 70. stavci 1. i 2. navedene uredbe glasili su:

„1. Države članice su odgovorne za upravljanje i kontrolu operativnih programa, osobito provođenjem sljedećih mjera:

(a) osiguranjem da su sustavi upravljanja i kontrole operativnog programa uspostavljeni u skladu s člancima 58. do 62. te da djeluju učinkovito;

(b) sprečavanjem, otkrivanjem i ispravljanjem nepravilnosti te povratom nepropisno plaćenih sredstava zajedno s kamatama za kašnjenje s plaćanjem, prema potrebi. O tome izvješćuju Komisiju te je obavješćuju o tijeku upravnih i pravnih postupaka.

2. Kad se sredstva koja su nepropisno plaćena korisniku ne mogu povratiti, država članica je odgovorna za vraćanje izgubljenih sredstava u opći proračun Europske unije ako se ustanovi da je gubitak nastao kao posljedica njezine pogreške ili nemara.”

16 Članak 80. te uredbe predviđao je:

„Države članice utvrđuju da tijela odgovorna za plaćanja jamče da korisnici prime ukupni iznos javnog doprinosa što je prije moguće i u cijelosti. Nikakav iznos se ne oduzima ili zadržava i ne naplaćuju se nikakva posebna davanja ili davanja s istovrsnim učinkom koja bi mogla umanjiti navedene iznose za korisnike.”

Uredba br. 1303/2013

17 U skladu s člankom 152. stavcima 1. i 2. Uredbe br. 1303/2013:

„1. Ova Uredba ne utječe na nastavak ni na izmjenu, kao ni na potpuno ili djelomično ukidanje pomoći koju je Komisija odobrila na temelju Uredbe (EZ) br. 1083/2006 ili bilo kojeg drugog zakona koji se primjenjuje na tu pomoć na dan 31. prosinca 2013. Ta Uredba i drugo mjerodavno zakonodavstvo se dosljedno primjenjuju nakon 31. prosinca 2013. na tu pomoć ili dotične operacije do njihova zaključenja. Za potrebe ovog stavka, pomoć obuhvaća operativne programe i velike projekte.

2. Zahtjevi za primanje pomoći podneseni ili odobreni u skladu s Uredbom (EZ) br. 1083/2006 ostaju valjani.”

18 Članak 153. stavak 1. Uredbe br. 1303/2013 određuje:

„Ne dovodeći u pitanje odredbe utvrđene u članku 152., Uredba (EZ) br. 1083/2006 stavlja se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2014.”

Uredba (EU) br. 1305/2013

19 Članak 88. Uredbe (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i stavljanju izvan snage Uredbe br. 1698/2005 (SL 2013., L 347, str. 487.) određuje da se potonja uredba i dalje primjenjuje na djelatnosti provedene u skladu s programima koje je Komisija odobrila u skladu s tom uredbom prije 1. siječnja 2014.

Uredba (EU) br. 1306/2013

20 U skladu s člankom 11. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage uredaba Vijeća (EEZ) br. 352/78, (EZ) br. 165/94, (EZ) br. 2799/98, (EZ) br. 814/2000, (EZ) br. 1290/2005 i (EZ) 485/2008 (SL 2013., L 347, str. 549. i ispravak SL 2016., L 130, str. 13.):

„Osim ako je drugačije navedeno u pravu Unije, plaćanja koja se odnose na financiranja utvrđena ovom Uredbom korisnicima se plaćaju u cijelosti.”

21 Člankom 34. stavcima 1. i 2. Direktive br. 1306/2013 predviđa se:

„1. Državama članicama odobravaju se sredstva za pokrivanje rashoda iz članka 5. u obliku predfinanciranja, privremenih plaćanja i plaćanja preostalog iznosa kako je opisano u ovom odjeljku.

2. Kombinirani ukupni iznos predfinanciranja i plaćanja tijekom provedbe ne smije prekoračiti 95 % doprinosa EPFRR-a svakom programu ruralnog razvoja.

[...]”

22 U skladu s člankom 35. stavkom 1. te uredbe, „[n]akon odluke Komisije kojom se odobrava program ruralnog razvoja, Komisija plaća državi članici početni iznos predfinanciranja za cjelokupno programsko razdoblje”. Na temelju članka 36. stavka 2. navedene uredbe, Komisija izvršava privremena plaćanja u svrhu nadoknade nastalih rashoda akreditiranih agencija za plaćanja tijekom provedbe programa. Što se tiče plaćanja preostalog iznosa, članak 37. stavci 1. i 2. te uredbe precizira da ga Komisija obavlja nakon primitka posljednjeg godišnjeg izvješća o napretku u provedbi programa ruralnog razvoja. Taj članak 37. stavak 2. navodi da se taj iznos plaća najkasnije šest mjeseci nakon što Komisija primi podatke i dokumente iz navedenog članka 37. stavka 1., a zadnje je godišnje financijsko izvješće poravnato.

23 U članku 54. Uredbe br. 1306/2013 navodi se:

„1. Za sva neopravdana plaćanja nakon pojavljivanja nepravilnosti ili nepažnje, države članice zahtijevaju povrat od korisnika u roku 18 mjeseci nakon što su agencija za plaćanja ili tijelo odgovorno za povrat odobrili i, ovisno o slučaju, zaprimili izvještaj o kontroli ili sličan dokument u kojemu se navodi da je došlo do nepravilnosti. Odgovarajući iznosi evidentiraju se, u vrijeme zahtjeva za povratom, u knjizi dužnika agencije za plaćanja.

2. Ako do povrata nije došlo u roku od četiri godine od datuma zahtjeva za povrat ili u roku od osam godina od kada je povrat predmet tužbe na nacionalnim sudovima, 50 % financijskih posljedica izostanka povrata snosi dotična država članica, a 50 % proračun Unije, ne dovodeći u pitanje zahtjev da dotična država članica mora provoditi postupke povrata u skladu s člankom 58.

Ako je u okviru postupka povrata konačnim upravnim ili pravnim instrumentom ustanovljeno nepostojanje nepravilnosti, dotična država članica prijavljuje Fondovima financijski teret koji snosi kao rashode u skladu s prvim podstavkom.

Međutim, ako povrat nije moguće izvršiti u rokovima iz prvog podstavka iz razloga koji nisu povezani s dotičnom državom članicom, a iznos za povrat premašuje 1 milijun EUR, Komisija može na zahtjev države članice produljiti rokove do polovice prvobitno predviđenog roka.

3. Iz propisno opravdanih razloga države članice mogu odlučiti ne provoditi postupak povrata. Takva se odluka može donijeti samo u sljedećim slučajevima:

- (a) ako već nastali troškovi ili troškovi koji će vjerojatno nastati prekoračuju iznos povrata, koji će se uvjet smatrati zadovoljenim ako:
 - i. iznos koji korisnik mora vratiti u smislu pojedinačnih plaćanja u programu potpore ili mjeri pomoći, ne uključujući kamate, ne premašuje 100 EUR; ili

ii. iznos koji korisnik mora vratiti u okviru pojedinačnog plaćanja u programu potpore ili mjeri pomoći bez kamata iznosi između 100 EUR i 150 EUR i dotična država članica primjenjuje prag čija je vrijednost jednaka ili viša od iznosa koji na temelju njezina nacionalnog prava treba vratiti radi nepotraživanja državnih dugova.

(b) ako je povrat nemoguć zbog nesolventnosti, zabilježene i priznate prema nacionalnom pravu, dužnika ili osoba zakonski odgovornih za nepravilnost.

Ako se odluka iz prvog podstavka ovog stavka donese prije nego što se na nepodmireni iznos primjene pravila iz stavka 2., financijske posljedice neizvršenog povrata snosi proračun Unije.

4. Države članice u godišnjim financijskim izvješćima koja šalju Komisiji prema članku 102. stavku 1. točki (c) podtočki iv. navode iznose koje snose prema stavku 2. ovog članka. Komisija provjerava je li to učinjeno i poduzima potrebne prilagodbe u provedbenom aktu iz članka 51.

5. Komisija može, ako je poštovan postupak iz članka 52. stavka 3., donijeti provedbene akte kojima se iz financiranja Unije isključuju iznosi za koje se opći proračun Unije tereti u sljedećim slučajevima:

(a) ako se država članica ne pridržava vremenskih rokova iz stavka 1;

(b) ako smatra da odluka države članice o neizvršenju povrata u skladu sa stavkom 3. nije opravdana;

(c) ako smatra da je nepravilnost ili neizvršen povrat posljedica nepravilnosti ili nepažnje upravnih vlasti ili drugog službenog tijela države članice.

Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 116. stavka 2.”

24 Članak 56. te uredbe glasi:

„U slučaju otkrivanja nepravilnosti ili nepažnje u operacijama ili programima ruralnog razvoja, države članice provode financijske prilagodbe cjelovitim ili djelomičnim ukidanjem predmetnog financiranja Unije. Države članice uzimaju u obzir vrstu i težinu otkrivenih nepravilnosti i razinu financijskog gubitka za EPFRR.

Iznosi financiranja Unije u okviru EPFRR-a koji su ukinuti te vraćeni iznosi kao i pripadajuće kamate ponovno se dodjeljuju predmetnom programu. Međutim, države članice mogu ponovno koristiti ukinuta ili povraćena sredstva Unije samo za operaciju u okviru istog programa ruralnog razvoja i pod uvjetom da se sredstva ne koriste ponovno za aktivnosti koje su bile predmet financijske prilagodbe. Nakon završetka programa ruralnog razvoja, država članica vraća iznose koji su vraćeni u proračun Unije.”

25 Članak 58. stavak 1. točka (e) navedene uredbe određuje:

„Države članice u okviru ZPP-a usvajaju sve zakonodavne, regulatorne i administrativne odredbe te poduzimaju sve druge potrebne mjere za osiguravanje učinkovite zaštite financijskih interesa Unije, posebno za:

[...]

(e) vraćanja neopravdanih plaćanja plus kamata te pokretanja sudskih postupaka po potrebi.”

Poljsko pravo

26 U skladu s člankom 61. ustave z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Zakon o stečaju od 28. veljače 2003.) (Dz. U. iz 2020., br. 60, pozicija 1228., u daljnjem tekstu: Zakon o stečaju):

„Od dana proglašenja stečaja imovina stečajnog dužnika postaje stečajna masa koja služi namirenju njegovih vjerovnika.”

27 U skladu s člankom 63. stavkom 1. Zakona o stečaju, u stečajnu masu ne ulazi imovina izuzeta od ovrhe na temelju odredaba ustave z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Zakonik o građanskom postupku od 17. studenoga 1964.) (Dz. U. iz 2020., pozicija 1575., u daljnjem tekstu: Zakonik o građanskom postupku).

28 Člankom 70. Zakona o stečaju određeno je:

„Imovina koja ne pripada imovini stečajnog dužnika isključena je iz stečajne mase.”

29 Članak 831. stavak 1. točka 2.a Zakonika o parničnom postupku propisuje:

„Ne mogu se prisilno ovršiti:

[...]

2.a) sredstva iz programa koja se financiraju uz sudjelovanje fondova iz članka 5. stavka 1. točaka 2. i 3. ustave z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Zakon o javnim financijama) od 27. kolovoza 2009.) (Dz. U. iz 2019., pozicija 869., kako je izmijenjena) isplaćena u obliku predujmova, osim ako potraživanje koje je predmet mjere ovrhe proizlazi iz provedbe projekta kojem su ta sredstva namijenjena”.

30 Članak 5. stavak 1. točke 2., 2.a i 3. Zakona o javnim financijama propisuje:

„Javnim se fondovima smatraju:

[...]

2.) sredstva iz proračuna Europske unije i nepovratna sredstva uplaćena u okviru potpore koju dodjeljuju države članice Europskog udruženja slobodne trgovine (EFTA);

2.a) sredstva iz članka 3.b ustave z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Zakon o načelima koja uređuju razvojnu politiku) od 6. prosinca 2006. (Dz. U. iz 2018., pozicije 1307 i 1669);

3.) nepovratna sredstva iz stranih izvora, osim onih navedenih u točki 2.”

Glavni postupak i prethodno pitanje

- 31 Iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da je općina, na temelju triju sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava (u daljnjem tekstu zajedno: sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava) koje je sklopila s nadležnim nacionalnim tijelima, koristila sredstva koja su ta tijela primila u svrhu provedbe projekata sufinanciranih iz proračuna Unije.
- 32 Prvi sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava sklopljen je 26. svibnja 2014. kako bi se financirao projekt u okviru operativnog programa „Inovativno gospodarstvo”, za razdoblje 2007. – 2013., proveden uz potporu EFRR-a. Ukupni prihvatljivi troškovi tog projekta iznosili su 1 014 473 PLN (oko 210 000 eura) i mogli su se sufinancirati u visini od 85 % iz proračuna Unije. Iz tog sporazuma proizlazi, s jedne strane, da se javni doprinos trebao dodijeliti u obliku povrata prihvatljivih rashoda koji su nastali i/ili u obliku predujmova i, s druge strane, da je korisnik trebao osigurati provedbu i održivost navedenog projekta tijekom razdoblja od pet godina predviđenog člankom 57. Uredbe br. 1083/2006 te da je bio dužan vratiti sredstva u određenim situacijama, kao što je zlouporaba sredstava.
- 33 Drugi sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava, sklopljen 28. kolovoza 2014., odnosio se na financiranje projekta na temelju mjere „Osnovne usluge za ruralno gospodarstvo i stanovništvo” u okviru programa ruralnog razvoja 2007. – 2013., uz potporu EPFRR-a. Općina je dobila potporu u iznosu od 2 335 084 PLN (oko 480 000 eura), do gornje granice od 50 % prihvatljivih troškova nastalih u svrhu provedbe tog projekta. Kao i prvi sporazum, i drugi je sporazum korisniku nametnuo obvezu povrata sredstava u određenim situacijama te je sadržavao odredbe kojima je cilj osigurati održivost navedenog projekta.
- 34 Slične odredbe bile su predviđene trećim sporazumom o dodjeli bespovratnih sredstava sklopljenim 8. rujna 2014., koji se odnosio na financiranje projekta u okviru operativnog programa „Infrastruktura i okoliš”, za razdoblje 2007. – 2013., uz potporu Kohezijskog fonda. Ukupni prihvatljivi troškovi tog projekta iznosili su 5 107 639,40 PLN (oko 1 000 000 eura). Taj je iznos trebalo isplatiti korisniku u obliku predujmova, nakon čega su uslijedila privremena plaćanja i konačno plaćanje.
- 35 Svi iznosi koje su nacionalna tijela isplatila općini na temelju sporazumâ o bespovratnim sredstvima deponirani su na račune koje je ona imala u Spółdzielczy Banku Rzemiosła i Rolnictwa w Wołominie (Zadružna banka za obrt i poljoprivredu, u daljnjem tekstu: banka).
- 36 Rješenjem od 30. prosinca 2015. nad bankom je otvoren stečaj.
- 37 Općina je od stečajnog suca zatražila da isključi iznose koje je primila u okviru izvršenja sporazuma o bespovratnim sredstvima iz stečajne mase banke, ali je njezina tužba odbijena rješenjem od 18. ožujka 2016. Općina je zatim podnijela tužbu za to isključenje Sădu Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie (Općinski sud u Varšavi, Poljska). Ta je tužba odbijena presudom od 8. veljače 2017. Budući da je Sąd Okręgowy w Warszawie (Okružni sud u Varšavi, Poljska) presudom od 7. veljače 2018. odbio žalbu koju je općina podnijela protiv potonje presude, ona je Sădu Najwyższyjem (Vrhovni sud, Poljska) podnijela žalbu u kasacijskom postupku sudu koji je uputio zahtjev.

- 38 Potonji se pita o sudbini iznosa iz točke 35. ove presude. Konkretno, on postavlja pitanje usklađenosti nacionalnog zakonodavstva prema kojem takvi iznosi, koji potječu iz proračuna Unije, nisu isključeni iz stečajne mase banke u kojoj su bili deponirani, s obzirom na to da to zakonodavstvo ima za učinak ugrožavanje postizanja ciljeva utvrđenih propisima Unije.
- 39 U tom pogledu sud koji je uputio zahtjev ističe, kao prvo, da su zbog njihova depozita na jedan od tekućih računa banke iznosi iz točke 35. ove presude postali vlasništvo te banke te su stoga zakonito uneseni u njezinu stečajnu masu kako bi se namirili njezini vjerovnici.
- 40 Točno je da, prema mišljenju Sąda Najwyższego (Vrhovni sud), iz članka 63. Zakona o stečaju, članka 831. stavka 1. Zakonika o građanskom postupku kao i iz članka 5. stavka 1. točaka 2. i 3. Zakona o javnim financijama proizlazi da iznosi koji potječu iz javnih sredstava, uključujući i one koji potječu iz proračuna Unije, ne mogu biti predmet ovršnog postupka. Međutim, te odredbe nisu primjenjive u glavnom postupku. Naime, u pravnoj teoriji i u poljskoj sudskoj praksi nesporno je da se isključenje predviđeno navedenim odredbama primjenjuje samo u slučaju u kojem je stečajni upravitelj korisnik predmetnih sredstava. Međutim, u ovom slučaju korisnik nije bila banka, nego općina. Slijedom toga, prema mišljenju navedenog suda, kako bi izbjegla pljenidbu predmetnih sredstava, općina ih je morala zadržati a da ih nije platila banci, što međutim nije bilo dopušteno sporazumima o bespovratnim sredstvima.
- 41 Kao drugo, sud koji je uputio zahtjev navodi da je općina slijedila postupak predviđen poljskim pravom, osobito člankom 70. Zakona o stečaju, kako bi ishodila isključenje iz stečajne mase imovine koja, prema mišljenju tog tijela lokalne vlasti, ne pripada stečajnom dužniku. Međutim, tužba koju je općina podnijela u tom pogledu nije prihvaćena jer je banka postala vlasnik financijskih sredstava koja je uplatio korisnik, tako da se taj članak 70. ne primjenjuje na glavni postupak.
- 42 S obzirom na navedeno, općina je jedan od vjerovnika banke, s obzirom na to da su njezina potraživanja zastupljena iznosima koji su joj isplaćeni na temelju sporazumâ o bespovratnim sredstvima. Kako bi pokušala izvršiti povrat tih iznosa, općina bi stoga trebala u stečajnu masu banke prijaviti potraživanje koje ima na navedene iznose. Međutim, nema jamstva da će taj pokušaj povrata uspjeti.
- 43 Sąd Najwyższy (Vrhovni sud) smatra da bi eventualna nemogućnost povrata predmetnih iznosa predstavljala povredu članaka 57. i 80. Uredbe br. 1083/2006. Naime, takva nemogućnost ne bi dopuštala postizanje cilja koji se želi postići sporazumima o bespovratnim sredstvima, a to je sufinancirati i stoga učiniti izvedivim konkretne investicijske projekte. Osim toga, nedodjelom tih iznosa u svrhu predviđenu tim sporazumima povrjeđuju se potonji sporazumi te bi ona mogla dovesti do obveze korisnika tih iznosa da ih vrati.
- 44 U tim je okolnostima Sąd Najwyższy (Vrhovni sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Trebaju li Uredbu [br. 1083/2006], uključujući osobito njezin članak 2. točku 5., članke 3. i 4., članak 57. stavak 1., članke 70. i 80., i [Uredbu br. 1303/2013], koja je trenutačno na snazi, a osobito njezin članak 2. točku 15., članak 37. stavak 1., članak 66., članak 67. stavak 1., članak 74. stavak 1. i članak 89. stavak 1., tumačiti na način da im se protivi nacionalni propis kojim se subjektu koji je primio sredstva iz proračuna Europske unije onemogućava da se djelotvorno pred

sudom pozove na isključenje tih sredstava iz stečajne mase ako su ona uplaćena na bankovni račun u banci nad kojom je nakon toga otvoren stečaj ili nacionalni propis kojim se ta sredstva ne isključuju iz stečajne mase banke u stečaju?”

Zahtjev za ubrzani postupak

- 45 Sud koji je uputio zahtjev zatražio je da se o ovom zahtjevu za prethodnu odluku odluči u ubrzanom postupku predviđenom člankom 105. Poslovnika Suda.
- 46 U prilog svojem zahtjevu taj sud koji je uputio zahtjev poziva se na narav stečajnog postupka, cilj namirenja vjerovnika u najkraćem mogućem roku i time zaključenja stečajnog postupka banke.
- 47 Članak 105. stavak 1. Poslovnika predviđa da na zahtjev suda koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku ili, iznimno, po službenoj dužnosti, predsjednik Suda može, kad priroda predmeta zahtijeva postupanje u kratkim rokovima, nakon što sasluša suca izvjestitelja i nezavisnog odvjetnika, odlučiti da se, iznimno od odredbi tog poslovnika, o zahtjevu za prethodnu odluku odluči u ubrzanom postupku.
- 48 U tom smislu valja podsjetiti na to da je takav ubrzani postupak postupovni instrument kojim treba odgovoriti na izvanrednu kriznu situaciju (presuda od 28. travnja 2022., Phoenix Contact, C-44/21, EU:C:2022:309, t. 14.).
- 49 U ovom slučaju, odlukom od 9. veljače 2021. predsjednik Suda, nakon što je saslušao suca izvjestitelja i nezavisnog odvjetnika, odbio je zahtjev da se u ovom predmetu odlučuje u ubrzanom postupku.
- 50 U tom pogledu valja podsjetiti, s jedne strane, kad je riječ o cilju namirenja vjerovnika u najkraćem mogućem roku i time zaključenja stečajnog postupka o kojem je riječ u glavnom postupku, da zahtjev postupanja pred Sudom u što kraćim rokovima ne može proizlaziti samo iz činjenice da je sud koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku dužan osigurati brzo rješavanje spora (presuda od 28. travnja 2022., Caruter, C-642/20, EU:C:2022:308, t. 24.).
- 51 S druge strane, u ovom se slučaju sud koji je uputio zahtjev ograničio na isticanje da je primjena ubrzanog postupka opravdana „prirodom” stečajnog postupka a da nije objasnio zbog čega ta „priroda” sama po sebi zahtijeva postupanje u ovom predmetu u kratkim rokovima, u smislu članka 105. stavka 1. Poslovnika. U svakom slučaju, ekonomski ili društveno osjetljiva priroda predmeta, pod pretpostavkom da je dokazana, sama po sebi ne podrazumijeva potrebu postupanja u tim kratkim rokovima (vidjeti u tom smislu presudu od 10. ožujka 2022., Commissioners for Her Majesty’s Revenue and Customs (Sveobuhvatno zdravstveno osiguranje), C-247/20, EU:C:2022:177, t. 45.).

O prethodnom pitanju

Dopuštenost

- 52 Rzecznik Praw Obywatelskich (pučki pravobranitelj, Poljska) smatra da je ovaj zahtjev za prethodnu odluku nedopušten jer se tijelo koje je uputilo zahtjev, sastavljeno od osoba imenovanih protivno nacionalnom pravu i pravu Unije, ne može kvalificirati kao „sud” u smislu članka 267. UFEU-a.
- 53 Konkretno, kao prvo, na temelju takvih povreda nacionalnog prava i prava Unije u postupku imenovanja osoba koje čine sud koji je uputio zahtjev ne može se zaključiti da to tijelo ispunjava kriterij prema kojem sud treba biti „zakonom ustanovljen”.
- 54 Kao drugo, pučki pravobranitelj ističe da se na temelju ocjene svih pravnih i činjeničnih okolnosti koje se odnose na postupak imenovanja osoba iz točke 52. ove presude ne može otkloniti svaka legitimna sumnja glede neovisnosti i nepristranosti tog tijela.
- 55 Kao treće, pučki pravobranitelj ističe da je jedna od osoba koje čine vijeće Sąda Najwyższyj (Vrhovni sud) koje su Sudu uputile ovaj zahtjev za prethodnu odluku sudac koji je, kao sudac pojedinac, pokrenuo postupak pred Sudom u predmetu u kojem je donesena presuda od 29. ožujka 2022., Getin Noble Bank (C-132/20, EU:C:2022:235) i da je u vezi s tom osobom u okviru tog predmeta već izrazio svoje dvojbe glede činjenice zadovoljava li ona uvjete koji omogućuju da je se može smatrati „sdom” u smislu članka 267. UFEU-a.
- 56 U tom pogledu valja podsjetiti na to da prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, kako bi odredio je li tijelo koje je uputilo zahtjev za prethodnu odluku o kojem je riječ „sud” u smislu članka 267. UFEU-a, a što je pitanje koje je isključivo obuhvaćeno pravom Unije, i kako bi ocijenio je li zahtjev za prethodnu odluku dopušten, Sud uzima u obzir sve elemente, primjerice, među ostalim, je li tijelo utemeljeno na zakonu, je li ono stalno, je li njegova nadležnost obvezna, provodi li kontradiktorni postupak, primjenjuje li pravna pravila te je li neovisno (presuda od 29. ožujka 2022., Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, t. 66.).
- 57 Nije sporno da Sąd Najwyższy (Vrhovni sud) kao takav ispunjava zahtjeve navedene u prethodnoj točki ove presude. U ovom slučaju pučki pravobranitelj postavlja pitanje ispunjavaju li suci koji čine sastav Sąda Najwyższyj (Vrhovni sud), a koji su Sudu uputili ovaj zahtjev za prethodnu odluku, te zahtjeve.
- 58 Međutim, kao što je to Sud presudio u točki 69. presude od 29. ožujka 2022., Getin Noble Bank (C-132/20, EU:C:2022:235) i zbog razloga navedenih u točkama 70. i 71. navedene presude, s obzirom na to da zahtjev za prethodnu odluku potječe od nacionalnog suda, mora se pretpostaviti da on ispunjava te zahtjeve navedene u točki 56. ove presude, neovisno o njegovu konkretnom sastavu.
- 59 Doduše, pretpostavka iznesena u prethodnoj točki ove presude može se oboriti kada pravomoćna sudska presuda koju je donio nacionalni ili međunarodni sud dovede do zaključka da sudac ili suci koji čine sud koji je uputio zahtjev nemaju svojstvo zakonom prethodno ustanovljenog neovisnog i nepristranog suda, u smislu članka 19. stavka 1. drugog podstavka UFEU-a u vezi s člankom 47. drugim stavkom Povelje Europske unije o temeljnim pravima (vidjeti u tom smislu presudu od 29. ožujka 2022., Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, t. 72.).

- 60 Međutim, u ovom slučaju, s obzirom na to da Sud ni u trenutku zatvaranja pisanog dijela postupka ni, uostalom, prilikom donošenja odluke o predmetu nije imao saznanja za činjenicu da su suci koji čine sastav suda koji je uputio zahtjev bili predmet takve pravomoćne sudske odluke, moguće pogreške koje su mogle zahvatiti nacionalni postupak njihova imenovanja ne mogu dovesti do nedopuštenosti ovog zahtjeva za prethodnu odluku.
- 61 Valja ipak podsjetiti na to da se pretpostavka spomenuta u točki 58. ove presude nameće samo u svrhu ocjene dopuštenosti zahtjevâ za prethodnu odluku u okviru članka 267. UFEU-a. Iz toga se ne može zaključiti da se na temelju uvjeta za imenovanje sudaca koji čine sud koji je uputio zahtjev nužno mogu ispuniti jamstva za pristup zakonom prethodno ustanovljenom neovisnom i nepristranom sudu u smislu članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a ili članka 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (vidjeti u tom smislu presudu od 29. ožujka 2022., Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, t. 74.).
- 62 Valja, naposljetku, pojasniti da bi se drukčija ocjena od one koja proizlazi iz točaka 57. do 61. ove presude mogla nametnuti u okolnostima u kojima bi, uz osobni položaj jednog ili više sudaca koji formalno upute zahtjev na temelju članka 267. UFEU-a, drugi čimbenici imali posljedice na funkcioniranje suda koji je uputio zahtjev kojemu ti suci pripadaju i time doprinijeli ugrožavanju neovisnosti i nepristranosti tog suda (vidjeti u tom smislu presudu od 29. ožujka 2022., Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, t. 75.).
- 63 Iz prethodnih razmatranja proizlazi da je ovaj zahtjev za prethodnu odluku dopušten.

Meritum

- 64 Uvodno valja istaknuti da svojim prethodnim pitanjem sud koji je uputio zahtjev pita Sud o tumačenju, s jedne strane, Uredbe br. 1083/2006 i, s druge strane, Uredbe br. 1303/2013 kojom je ta Uredba br. 1083/2006 stavljena izvan snage i želi doznati protivi li se tim uredbama nacionalno zakonodavstvo prema kojem iznosi koji potječu iz proračuna Unije, a koje prima korisnik programa koje ona sufinancira, ne mogu biti, u slučaju stečaja banke u kojoj su bili deponirani, isključeni iz proračuna Unije.
- 65 Međutim, iz informacija kojima Sud raspolaže proizlazi, kao prvo, da se, dok se prvi i treći sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava odnose na projekte koje podupiru EFRR i Kohezijski fond, a koji su stoga osobito uređeni odredbama Uredbe br. 1083/2006, koja je stavljena izvan snage i zamijenjena Uredbom br. 1303/2013, drugi sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava odnosi na program ruralnog razvoja koji podupire EPFRR, koji je osobito uređen Uredbom br. 1698/2005, koja je stavljena izvan snage i zamijenjena Uredbom br. 1305/2013, kao i Uredbom (EZ) br. 1290/2005 od 21. lipnja 2005. o potporama ruralnom razvoju Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) (SL 2005., L 209, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 40., str. 138.), koja je stavljena izvan snage i zamijenjena Uredbom br. 1306/2013.
- 66 Kao drugo, iako su sporazumi o bespovratnim sredstvima potpisani nakon što su 1. siječnja 2014. stavljene izvan snage uredbe br. 1083/2006 i br. 1698/2005, na njih se i dalje primjenjuju odredbe tih uredbi, na temelju članka 152. Uredbe br. 1303/2013 i članka 88. Uredbe br. 1305/2013, s obzirom na to da se, u skladu s navodima iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje, projekti koji su predmet tih sporazuma odnose na razdoblje 2007. – 2013. te su odobreni na temelju navedenih uredbi br. 1083/2006 i br. 1698/2005. Osim toga, budući da Uredba br. 1306/2013 ne sadržava prijelaznu odredbu kao što je članak 88. Uredbe br. 1305/2013 i da se, na temelju

članaka 119. i 121. Uredbe br. 1306/2013, Uredba br. 1290/2005 stavlja izvan snage od 1. siječnja 2014., na drugi sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava primjenjuju se relevantne odredbe Uredbe br. 1306/2013.

- 67 U tim okolnostima valja smatrati da svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 2. točku 5. kao i članke 3., 4., 57., 70. i 80. Uredbe br. 1083/2006, članke 11., 54., 56. i 58. Uredbe br. 1306/2013 te članak 2. točku (i), članak 3., članak 4. i članak 72. stavak 1. Uredbe br. 1698/2005 tumačiti na način da im se protivi nacionalni propis kojim se, s jedne strane, subjektu koji je primio sredstva u okviru programa sufinanciranih iz proračuna Unije onemogućava da ishodi isključenje tih sredstava iz stečajne mase banke ako su ona uplaćena na bankovni račun u banci nad kojom je nakon toga otvoren stečaj i, s druge strane, ne predviđa isključenje navedenih sredstava iz te mase.
- 68 Najprije valja podsjetiti na to da se imovina koja izlazi iz proračuna Unije i stavlja se na raspolaganje državama članicama u okviru strukturnih fondova i Kohezijskog fonda nakon isplate ne može smatrati imovinom Unije u smislu članka 1. posljednje rečenice Protokola (vidjeti u tom smislu presudu od 30. svibnja 2018., *Dell'Acqua*, C-370/16, EU:C:2018:344, t. 40.).
- 69 S tim u svezi, s jedne strane, Sud je već presudio, što se tiče Uredbe br. 1083/2006, da plaćanja koja je Komisija izvršila u korist država članica u okviru strukturnih fondova i Kohezijskog fonda podrazumijevaju prijenos sredstava iz proračuna Unije u proračune država članica (vidjeti u tom smislu presudu od 30. svibnja 2018., *Dell'Acqua*, C-370/16, EU:C:2018:344, t. 39.).
- 70 S druge strane, iz članaka 34. do 37. Uredbe br. 1306/2013 proizlazi da plaćanja koja je Komisija izvršila u okviru programa ruralnog razvoja koje podupire EPFRR također podrazumijevaju prijenos sredstava između proračuna Unije i proračuna država članica.
- 71 U ovom slučaju iz toga slijedi da se iznosi koje je općina primila na temelju sporazuma o bespovratnim sredstvima, a koji su potom deponirani u banci, ne mogu kvalificirati kao sredstva Unije u smislu članka 1. posljednje rečenice Protokola, čime se opravdava to da oni ne mogu biti predmet upravnih ili sudskih mjera prisile bez odobrenja Suda Europske unije, u smislu te odredbe.
- 72 Osim toga, valja utvrditi da nijedna od odredbi iz točke 67. ove presude državama članicama ne nameće obvezu donošenja nacionalnih odredbi koje omogućuju isključenje iznosa iz stečajne mase banke samo zato što je te iznose u toj banci deponirao korisnik programa koji je sufinanciran iz proračuna Unije.
- 73 Kao prvo, kad je riječ o članku 57. stavku 1. Uredbe br. 1083/2006, čiji je sadržaj u biti jednak sadržaju članka 72. stavka 1. Uredbe br. 1698/2005, valja utvrditi da iz teksta tih odredbi u biti proizlazi da država članica ili upravljačko tijelo osiguravaju da operacija zadrži sredstva iz odnosnog fonda samo ako u roku od tri ili pet godina od njezina dovršetka ne dođe do njezine bitne izmjene koja, s jedne strane, utječe na njezinu prirodu ili uvjete provedbe i, s druge strane, čija bi posljedica bila ili promjena prirode vlasništva objekta infrastrukture ili prestanak proizvodne djelatnosti.
- 74 Međutim, postojanje obveze iz točke 72. ove presude ne proizlazi ni iz članka 57. kao ni iz tog članka 72. stavka 1.

- 75 Kao drugo, što se tiče članka 70. Uredbe br. 1083/2006, čiji je sadržaj u biti jednak sadržaju članka 54., 56. i 58. Uredbe br. 1306/2013, njime se državama članicama nalaže, među ostalim, obveza vraćanja izgubljenih sredstava u opći proračun Unije ako se ustanovi da je gubitak nastao kao posljedica njihove pogreške ili nemara.
- 76 Međutim, postojanje obveze iz točke 72. ove presude ne proizlazi ni iz teksta tog članka 70. kao ni iz članka 54., 56. i 58. navedene uredbe.
- 77 Osim toga, uopće se ne tvrdi da je Republika Poljska počinila pogrešku ili nemar u upravljanju ili kontroli predmetnih operativnih programa, što bi opravdalo eventualnu primjenu navedenog članka 70.
- 78 Kao treće, što se tiče članka 80. Uredbe br. 1083/2006, koji je jednak članku 11. Uredbe br. 1306/2013, iako iz teksta tih odredbi u biti proizlazi da korisnici javnog doprinosa moraju u cijelosti primiti taj doprinos, te odredbe ipak same po sebi ne nameću državama članicama obvezu iz točke 72. ove presude.
- 79 Uostalom, iz činjeničnih utvrđenja suda koji je uputio zahtjev navedenih u točki 35. ove presude proizlazi da su nacionalna tijela općini stvarno isplatila predmetne iznose na temelju sporazumâ o bespovratnim sredstvima.
- 80 Kao četvrto, valja istaknuti da obveza iz točke 72. ove presude ne proizlazi ni iz članka 3. i 4. Uredbe br. 1083/2006 ni iz članka 3. i 4. Uredbe br. 1698/2005. Naime, ti članci samo općenito navode ciljeve, instrumente i zadaće fondova iz članka 1. prvog stavka Uredbe br. 1083/2006 kao i zadaće i ciljeve EPFRR-a.
- 81 Naposljetku, kao peto, valja istaknuti da ta obveza ne proizlazi ni iz članka 2. točke 5. Uredbe br. 1083/2006 ni iz članka 2. točke (i) Uredbe br. 1698/2005, kojima se samo definira pojam javne potrošnje.
- 82 Točno je da, kao što to u biti ističe sud koji je uputio zahtjev, eventualna nemogućnost povrata predmetnih iznosa može u određenim slučajevima spriječiti ostvarenje cilja koji se želi postići primjenjivim propisima Unije, odnosno dovesti do obveze korisnika tih iznosa da ih vrati.
- 83 Međutim, ta okolnost ne može opravdati tumačenje tog propisa koje nije u skladu s njegovim tekstom. U tom pogledu valja podsjetiti na to da, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, tumačenje odredbe prava Unije ne može imati za posljedicu oduzimanje svakog korisnog učinka jasnom i preciznom tekstu te odredbe. Stoga, ako smisao odredbe prava Unije nedvosmisleno proizlazi iz samog njezina teksta, Sud ne može odstupiti od tog tumačenja (presuda od 25. siječnja 2022., VYSOČINA WIND, C-181/20, EU:C:2022:51, t. 39.).
- 84 Naposljetku, valja pojasniti da nepostojanje, kada je to slučaj, u pravu Unije obveze iz točke 72. ove presude ne dovodi u pitanje mogućnost isključenja, na temelju poljskog prava, predmetnih iznosa iz stečajne mase banke.
- 85 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na postavljeno pitanje valja odgovoriti tako da članak 2. točku 5. kao i članke 3., 4., 57., 70. i 80. Uredbe br. 1083/2006, članke 11., 54., 56. i 58. Uredbe br. 1306/2013 te članak 2. točku (i), članak 3., članak 4. i članak 72. stavak 1. Uredbe br. 1698/2005 treba tumačiti na način da im se ne protivi nacionalni propis kojim se, s jedne strane, subjektu koji je primio sredstva u okviru programa sufinanciranih iz proračuna Unije

onemogućava da ishodi isključenje tih sredstava iz stečajne mase banke ako su ona uplaćena na bankovni račun u banci nad kojom je nakon toga otvoren stečaj i, s druge strane, ne predviđa isključenje navedenih sredstava iz te mase.

Troškovi

- 86 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (šesto vijeće) odlučuje:

Članak 2. točku 5. kao i članke 3., 4., 57., 70. i 80. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 od 11. srpnja 2006. o utvrđivanju općih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu i Kohezijskom fondu i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1260/1999, kako je izmijenjena Uredbom (EU) br. 423/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012., članke 11., 54., 56. i 58. Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage uredaba Vijeća (EEZ) br. 352/78, (EZ) br. 165/94, (EZ) br. 2799/98, (EZ) br. 814/2000, (EZ) br. 1290/2005 i (EZ) 485/2008, te članak 2. točku (i), članak 3., članak 4. i članak 72. stavak 1. Uredbe (EZ) br. 1698/2005 od 20. rujna 2005. o potporama ruralnom razvoju Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR),

treba tumačiti na način da im se:

ne protivi nacionalni propis kojim se, s jedne strane, subjektu koji je primio sredstva u okviru programa sufinanciranih iz proračuna Europske unije onemogućava da ishodi isključenje tih sredstava iz stečajne mase banke ako su ona uplaćena na bankovni račun u banci nad kojom je nakon toga otvoren stečaj i, s druge strane, ne predviđa isključenje navedenih sredstava iz te mase.

Potpisi